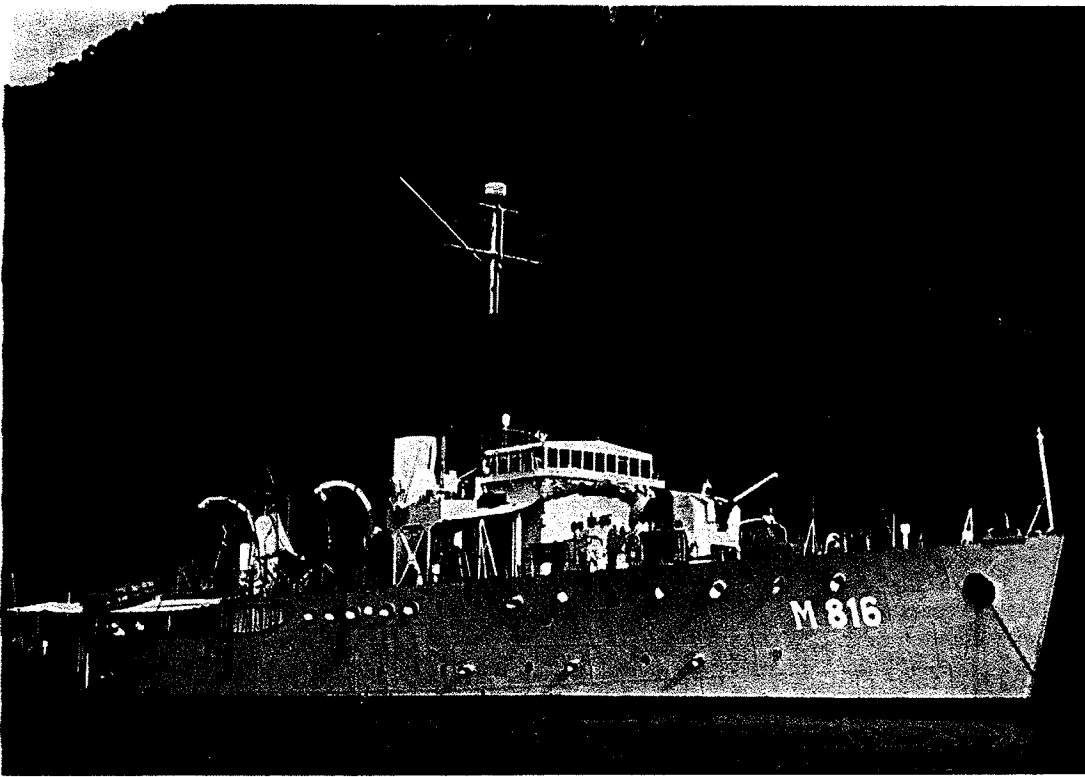

DE MARINE

Hr. Ms. „Ternate”.

De taak van de Marine in Nederlands-Nieuw-Guinea is een onderdeel van haar algemene taak: de bescherming van het Koninkrijk. Het veelzijdige en veelomvattende werk, dat zij in Nieuw-Guinea verricht, sluit rechtstreeks aan op de bestuurstaak, die Nederland in dit gebied heeft en welke zowel naar binnen als naar buiten is gericht.

De interne bestuurstaak kan alleen naar behoren worden uitgevoerd, wanneer orde en rust worden gehandhaafd. Bedreiging van buiten moet worden afgewend en dit gedeelte van de taak is van belang voor de gehele wereld: het schepen van een oase van rust in een door politieke en ideologische hartstochten labiel Zuid-Oost-Azië, waar de brandstof voor een mogelijke nieuwe wereldoorlog hoog ligt opgestapeld en waar Nieuw-Guinea door zijn geografische ligging het scheidingsvlak is tussen oosterse en westerse tegenstellingen.

Aanvankelijk was deze taak opgedragen aan Zee- en Landmacht samen, doch om praktische redenen werd zij geheel in handen van de Zeemacht gelegd. Het moest economischer en doelmatiger zijn een betrekkelijk kleine militaire organisatie onder eenhoofdig militair bevel en één administratieve leiding te stellen. Bovendien was mobiliteit van de verdediging eerste eis, waarbij in hoofdzaak van verbindingen overzee en door de lucht gebruik moest worden gemaakt, terwijl overwogen werd, dat voor de maritieme verdediging en beveiliging oorlogsschepen en maritieme verkenningsvliegtuigen in elk geval tóch nodig zouden zijn.

De Gouverneur heeft het opperbevel over de hem ter beschikking gestelde krijgsmacht en beschikt daarover in overeenstemming met de door de Koningin gegeven voorschriften, zoals hem in het belang van het Koninkrijk in zijn geheel en van Nieuw-Guinea in het bijzonder gewenst voorkomt.

De Commandant der Zeemacht in Nieuw-Guinea voert het bevel over alle onderdelen van de Zeemacht in zijn bevelsgebied, tenzij door de Minister van Marine anders is bepaald. Bij de uitoefening van zijn operatieve taak staat hij onder de bevelen van de Bevelhebber der Zeestrijdkrachten, met uitzondering van de ter beschikking van de Gouverneur gestelde onderdelen der Zeemacht, ten aanzien waarvan hij gehouden is diens aanwijzingen op te volgen.

Hij vertegenwoordigt de Koninklijke Marine tegenover alle binnen- en buitenlandse autoriteiten in Nieuw-Guinea en adviseert de Gouverneur inzake alle militaire aangelegenheden, de Zeemacht betreffende. Tevens is hij belast met de maritieme mobilisatie- en oorlogsvoorbereiding in zijn bevelsgebied.

De Commandant der Zeemacht in Nieuw-Guinea is uit hoofde van zijn functie buitengewoon lid van de Raad van Diensthoofden en heeft als zodanig zitting in het hoogste college van algemeen bestuur. Daar in verband met het voortdurende nauwe contact, dat de Commandant der Zeemacht met het Civiele Bestuur onderhoudt, diens aanwezigheid in het Regeringscentrum is vereist, zetelt hij met zijn staf te Hollandia.

De grootste concentratie van het marinepersoneel is op het eiland Biak, alwaar zich onder meer magazijnen en een vliegveld bevinden. Voor zover de geografische gesteldheid toelaat is elk punt van het Rijksdeel in enkele uren per vliegtuig vanuit Biak bereikbaar.

De verschillende detachementen Mariniers zijn over een aantal plaatsen langs de uitgestrekte kustlijn verdeeld.

De walinrichtingen omvatten, behalve de kazernes van de detachementen Mariniers, de marinekazernes te Hollandia en Biak, alsmede het marine-vliegveld op laatstgenoemd eiland.

De aanwezige scheepsmacht bestaat doorgaans uit een torpedojager, enige fregatten, een of twee opnemingsvaartuigen (welke zonodig tijdelijk met patrouillediensten kunnen worden belast), alsmede een aantal landingschepen en hulpvaartuigen.

Marine Luchtvaart Dienst.

Reeds jaren voor de oorlog was de M.L.D. een gewone verschijning op Nieuw-Guinea. De Dornier-vliegboten waren er regelmatig op patrouille, onderhielden contact met de voornaamste posten, verrichtten vele verkenningen en assisteerden expedities.

Kort na de afkondiging van de mobilisatie op 29 augustus 1939 vestigde de M.L.D. een hulpsteunpunt te Sorong, waar vliegtuigbommen en benzine waren opgeslagen en van waaruit dagelijks patrouillevluchten werden ondernomen over de aangrenzende zee- en kustgebieden. Later werd deze basis meer landinwaarts verplaatst naar een meertje bij Babo. Nadat reeds op de dag van het uitbreken van de oorlog met Japan op 8 december 1941 een aanval was gedaan op vijandelijke vliegtuigen en schepen, werd op 22 december d.a.v. de vliegtuiggroep overgeplaatst naar het meer van Tondano, van waaruit in combinatie met een andere groep een aanval werd gedaan op Japanse concentraties in de Philippijnen.

Na de oorlog kreeg de M.L.D. uiteraard een groot aandeel in de maritieme verdediging van Nieuw-Guinea, maar eveneens in de openlegging en de economische ontwikkeling.

De organisatie en de technische outillage werd voor het grootste deel door het personeel zelf met eigen middelen opgebouwd, terwijl ondertussen de vliegoperaties onverminderd voortgang hadden.

De taak van de M.L.D. in Nieuw-Guinea is drieledig:

- a. bewaking van het grond-, zee- en luchtgebied;
- b. visserij-inspectie;
- c. hulp en bijstand aan het Gouvernement.

De bewakingsdiensten worden in de regel uitgevoerd in de vorm van langdurige patrouilles van ongeveer 14 dagen, welke vanuit geïmproviseerde geheime waterbases worden ondernomen. De benodigde kampuitrusting en rantsoenen worden door de bemanningen meegevoerd.

Deelname aan acties tegen eventuele infiltraties vindt plaats door het vervoer van Mariniers en/of politie met hun uitrusting, het approvianderen van deze patrouilles uit de lucht, en het opsporen van weerstandsnesten.

Toezicht op de visserij is noodzakelijk in verband met het feit, dat, evenals voor de oorlog, Japanse vissers veelvuldig hun bedrijf in de territoriale wateren, onder de vaste wal of nabij de eilanden, beoefenen. Het vliegtuig leent zich bij uitstek tot het opsporen van dergelijke overtredingen.

Hulp aan het gouvernement wordt in velerlei vorm verleend, door het onderhouden van verbindingen, waar deze nodig zijn, het bevoorraden van afgelegen bestuursposten, in noodgevallen het ophalen van ernstige zieken enz.

Hoewel het opsporings- en reddingswerk niet behoort tot de officiële taak van de M.L.D., spreekt het vanzelf dat in voorkomende gevallen steeds alle mogelijke hulp wordt geboden. Reeds vele malen hebben zich dergelijke gelegenheden voorgedaan.

De M.L.D. is voorts in de gelegenheid geweest om de burgerluchtvaart in het algemeen op ruime schaal gebruik te laten maken van zijn faciliteiten, zoals werkplaatsen, technisch personeel, brandstofbevoorrading en hangarruimte.

Voor de dienst in Nieuw-Guinea is bestemd Squadron No. 7, dat bestaat uit Fireflies, welke medio 1955 daarheen werden getransporteerd en die vanaf verschillende vliegvelden speciaal voor patrouillewerk opereren.

Het uit Catalina's bestaande 321e Squadron is op Biak gebaseerd. Er is reeds een begin gemaakt met het vervangen van deze vliegtuigen door grotere vliegboten. de „Martin Mariners”, welke meer modern zijn uitgerust dan de Catalina's.

De Mariniers.

In augustus 1950 werd de eerste Marinierscompagnie naar Nieuw-Guinea gedirigeerd ter versterking van de verdediging. Zij was slechts voor één jaar uitgezonden, zodat reeds een jaar later weder een compagnie moest worden gedetacheerd, ditmaal geheel per vliegtuig overgebracht. Nadat de troep voldoende was getraind, werd een detachement op Biak geplaatst om de bewaking van de aldaar gebaseerde M.L.D. van de Koninklijke Landmacht over te nemen.

Het was deze compagnie die moest optreden tegen de eerste Indonesische infiltratie, nl. op het eiland Gag in de Radja Ampat. Na afloop van de actie werd de eenheid verzameld te Sorong, waar met het oog op eventuele verdere infiltraties een bivak en een tentenkamp werden gebouwd. Ook de derde compagnie moest optreden tegen infiltraties ditmaal van Indonesische militairen nabij de Etnabaai. De aflossing van deze compagnie werd doorkruist door het inmiddels door de Regering genomen besluit, de gehele verdediging van Nieuw-Guinea aan de Koninklijke Marine op te dragen. In verband hiermee werd het contingent Mariniers uitgebreid tot de huidige sterkte.

Tijdens het gezamenlijk optreden tegen de bovenvermelde infiltraties was de samenwerking tussen Mariniers, Landmacht en Politie steeds voortreffelijk, terwijl de bevolking voortdurend op onze hand was en actief medewerkte.

Hydrografische Dienst.

De systematische opname van de Nederlands-Indische Archipel dateert reeds van 1870, doch omdat in verband met de belangrijkheid der op te nemen wateren in grote trekken van west naar oost werd gewerkt, kwam Nieuw-Guinea het laatst aan de beurt.

De werkzaamheden vingen daar aan in 1910, doch werden onderbroken door het uitbreken van de eerste wereldoorlog. Daarna werden ze hervat; het eerst werd de Vogelkop in kaart gebracht, waarna praktisch de gehele noordkust tot aan de grens bij Hollandia volgde.

Van 1933-1937 waren alle opnemingsvaartuigen elders nodig, maar in de korte tijd daarna tot het uitbreken van de tweede Wereldoorlog werd belangrijk werk verricht door het moeilijk toegankelijke gebied tussen de Etnabaai en Aika aan de zuidkust in kaart te brengen. Bij deze arbeid werd zeer veel nut ondervonden van een uit de luchtfoto's van de oliemaatschappij samengestelde kaart.

In de oorlog gingen al onze opnemingsvaartuigen verloren. Mede omdat eerste prioriteit gegeven werd aan de Indonesische wateren kon eerst in 1949 een begin worden gemaakt met het werk in Nieuw-Guinea, en wel met de opname van de rede van Sorong, welke plaats thans door de grootste diepgaande tankschepen kan worden aangedaan.

De „Zuiderkruis”, een Regerings-opnemingsvaartuig, dat deze laatste opname had verricht, werd in 1951 vervangen door Hr. Ms. „Jan van Brakel”, hetwelk weer werd opgevolgd door Hr. Ms. „Snellius”, terwijl thans het zusterschip van de „Snellius”, Hr. Ms. „Luymes” de opnemingen verricht. In verband met de enorme taak — een kustlijn van 2100 zeemijlen en ongeveer 500 mijlen kustlijn van de eilanden — is besloten dat een tweede opnemingsvaartuig zal worden ingezet.

De vaartuigen worden bovendien met de modernste installaties uitgerust, o.m. met een Decca survey set.

Mariniers op parade te Hollandia.

Aankomst van de Catalina op het Ajamaroemeer.

